

Plenum

Onsdag 4.11.2015 kl. 14.00—17.37

3. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om rän-testöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån och till vissa andra lagar

Regeringens proposition RP 99/2015 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Paula Risikko: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till miljöutskottet.

Debatt

14.15 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (esittelypuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Nyt esiteltävän hallituksen esityksen tavoitteena on edistää asumiskustannusten kohtuullisuuden toteutumista valtion tukemassa asuntokannassa. Valtaosa esityksen sisällöstä perustuu suoriin hallitusohjelmakirjauksiin.

Valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen eli niin sanottujen Ara-asuntojen vuokrat ja käyttövastikkeet on määriteltävä omakustannusperiaatetta noudattaen. Sen mukaan asukkailta perittävillä vuokrilla ja käyttövastikkeilla saa kattaa lähinnä vain talon rakentamisesta aiheutuneet pääomakulut sekä kiinteistön hoito- ja korjauskulut. Valtaosassa Ara-asunnoista vuokrat ja käyttövastikkeet ovat kohtuullisella tasolla, selvästi matalampia kuin vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat. Eri vuokrataloyhteisöillä on kuitenkin erilaisia tapoja soveltaa omakustannusperiaatetta koskevia säännöksiä, mikä on johtanut paikoin huomattaviinkin eroihin toimijoiden omistamien Ara-asuntojen vuokratasoissa.

Nyt hallituksen esityksellä tarkennetaan omakustannusperiaatetta koskevia säännöksiä ja poistetaan nykyisen kaltaisia eroja eri vuokrataloyhteisöjen omistamien Ara-asuntojen vuokratasoissa, madalletaan joissakin kohteissa ilmenneitä huomattavan korkeita vuokria sekä hillitään asumiskustannusten nousua ja tehostetaan omakustannusvuokrien valvontaa.

Keskeiset kohdat esityksessä ovat: Rajoitetaan tuleviin peruskorjauksiin varautuminen asukkailta perittävissä vuokrissa ja käyttövastikkeissa vain kohtuulliseen määrään. Asetuksella tätä kohtuullista määrää on tarkoitus tarkentaa 1—2 euroksi neliötä kohti kuu-kaudessa. Edelleen, rajoitetaan vuokrien tasausta normaalien ja erityisryhmille tarkoitettujen asuntojen kesken. Alennetaan omakustannusvuokrissa perittävä omistajan omarahoitusosuudelle maksettava korko nykyisestä 8 prosentin tuottomahdollisuudesta 4 prosenttiin. Asetetaan vuokratalojen omistajille velvollisuus kilpailuttaa hankkimansa merkittävät kiinteistönhoitopalvelut ja kunnossapitotyöt sekä laatia näistä jälkilaskelmat. Näillä toimenpiteillä toimitaan vuokratalojen asukkaiden parhaaksi vuokrien nousua hilliten.

Tämä hallituksen esitys oli lausuntokierroksella elo—syyskuussa. Lausuntopalautteen perusteella hyvin moni tuntui kannattavan tavoitteita, mutta keinoista oli erimielisyyksiä.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Monet yksityiset vuokrataloyhtiöt vastustivat näitä tehtyjä muutosehdotuksia kuten jotkut kunnat. Sen sijaan asukkaat kannattivat ehdotuksia mutta pitivät niitä puolestaan paikoin lievinä eli olisivat halunneet jopa voimakkaampia rajoituksia. Lausuntopalautteen perusteella hallituksen esitykseen tehtiin se muutos, että vuokrien ja käyttövastikkeiden tasaamisen kieltämisestä yli maakuntarajojen luovuttiin. Tähän toimeen ryhdyttiin sen takia, että jos kieltö yli maakuntarajojen olisi vuokrien ja käyttövastikkeiden osalta voimassa, hyödyt olisivat todella minimaaliset mutta haitat monissa vähäisen asuntokysynnän alueella sijaitsevilla kohteissa erittäin suuret. Sen takia tästä kohdasta luovuttiin.

Mutta, arvoisa puhemies, tällä esityksellä tuodaan mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen edelleen näissä asunnoissa ja alennetaan vuokriennousupaineita, mikä on ollut pitkään ja monien hallitusten tavoitteena. Nyt se toteutuu.

14.20 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on tehnyt hyvää työtä. Kun hallitusneuvotteluissa tehtiin linjauksia, niitä laitetaan nyt käyntiin: byrokratiaa vähennetään ja asumisen kustannuksia valtion rahoittamissa asunnoissa oikeasti lasketaan. Onhan se ollut outoa — mekin varmaan tiedämme monia tuttuja, jotka asuvat Ara-asunnoissa kalliimmalla vuokralla kuin mitä maksetaan yksityisellä puolella vapaarahoitteisista asunnoista. On ollut toimintatapoja, jotka eivät oikeastaan kestä päivänvaloa, mutta koska ne ovat olleet laillisia, niitä on tehty. Mielestäni on hyvä, että korjauskustannuksia ei voi yli-imitoitaa, ei voi korkotuotolla tehdä mahdottomia ja esimerkiksi tavallisten ja erityisryhmille tulevien vuokrien tasaamista ei tehdä väärin.

On myös itsestään selvää, että kilpailutuksen pitäisi olla arkipäivää kaikessa asuntojen korjauksessa. Näinhän teemme yksityisomistuksessa. Vaikka en asu itse Ara-asunnossa täällä Helsingin päässä, niin täytyy sanoa, että minullakin jäi suu auki, kun huomasin vähän jäljestäpäin, miten nämä korjaukset hyvin usein asunto-osaakeyhtiöissä toimivat. Ne vain annetaan jollekin, ja hintataso voi olla normaaliin hintatasoon verrattuna jopa kolmin-, nelin-, viisinkertainen. Mitä arvelette, että ihan tavallinen saunan remontointi maksoi omassa asunto-osaakeyhtiössäni? Yli 70 000. Kotimaakunnassani tällainen remontti olisi noin 10 000 euroa.

14.22 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! On totta, että meidän asuntopolitiikan kaikin pahin kompastuskivi on se, että siellä, missä on tarve asuntoihin, kohtuuhintaista asumista ei ole tarjolla. Eli tarve on nimenomaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämiseen. Nyt käsillä oleva ehdotus jossain määrin, ainakin tavoitetasolla, tähyää tähän. Se, tulee tämä onnistumaan vai onko tuloksena vain nykyistä heikompi varautuminen vuosi- ja peruskorjauksiin, jää nähtäväksi.

Periaatteellisesti on hyvä, että selkeytetään omakustannuseriaatteen toteutumista. Täsäkin voi sanoa, että tämä asukkaiden näkemys on varmasti oikea — oikeansuuntainen mutta riittämätön — koska meillähän kohtuuhintaisen asumisen ongelmat ovat kuitenkin syvemmällä. Kyse on siitä, miten saamme kasvatettua erityisesti pääkaupunkiseudulla ja muualla kasvukeskuksissa asuntojen määrää. Hallituksen kehysbudjetti ei, sen enempää kuin tulevan vuoden talousarviokaan, lupaa hyvää. Valtion korkotukilainojen omavastuukorkoa nostetaan nykyisestä 1 prosentista 3,4 prosenttiin. Tällä on huomattavasti suurempi merkitys vuokrien määräytymisessä kuin nyt käsillä olevalla lakiesityksellä. Jo tällä hetkellä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vaje on suuri, ja ongelma vain pahenee muun muassa kasvaneen maahanmuuton seurauksena. Nyt tarvittaisiinkin erityinen toimenpideo-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

hjelma, jolla Aran mahdollisuuksia toimia kohtuuhintaisen asumisen moottorina kehitettäisiin.

Asuntorakentaminen ja siihen kytkeytyvä korjausrakentaminen olisi nähtävä investointina, ei kulueränä. Koko ajan kasvavaa työttömyyttä voitaisiin myös rakentamisen vauhdittamisella hillitä. Meillä on tiedossa, että yhden työntekijän panos rakennustyömaalla lisää kerrannaisvaikutuksia usealla työntekijällä palveluissa ja liikenteessä. Tähän tehtävään toimenpideohjelmaan olisi myös valtion ja kuntien välisen hyvän yhteistyön kuuluttava. Hyvin käyntiin lähteneitä MAL-sopimuksia pitää jatkaa myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella, ja tästähän ympäristövaliokunta on yksimielisesti lausunut, että näin todella pitäisi tehdä. Liikenne- ja asuntorakentaminen on kytkettävä näiden sopimusten kautta entistä kiinteämmin yhteen. Hyvien liikenneyhteyksien varrelta on löydyttävä kaavoitettuja tontteja erityisesti kohtuuhintaisten asuntojen rakentamiseen. Valtion porkkana kuntiin päin on liikenneväylien rakentaminen. Erityistä panosta tarvitaan raideliikenteeseen. Edellinen hallitushan teki tässä jo hyvää työtä. Nämä suunnitelmat olisi syytä nyt kaivaa esiin. Eli kysymys on, kuten jo sanoin, liikenneinfran osalta, asuntorakentamisen osalta ja asuinalueiden ja peruskorjauksen osalta investoinneista, ei kuluerästä, ja tähän työllisyysstilanteeseen tämä sopisi äärimmäisen hyvin. Samalla voitaisiin ratkoa tätä äärimmäisen vaikeaa asuntotilannetta erityisesti kasvukeskuksissa.

Täytyy myös muistaa, että pitkällä tähtäimellä asumisen hintaa ei Suomessa saada alas, ellei meillä ole riittävästi asuntoja, niin että ei puhuta niukkuudesta. Ja tästä niukkuudesta puhutaan erityisesti siellä, missä työpaikkoja syntyy. Tämä tarkoittaa myöskin sitä, että emme kykene sitten vastaamaan kasvun tarpeisiin, kun pullonkauloja syntyy niihin kuntiin, joissa asuntojen hinnat ovat korkeat ja tätä kohtuuhintaista asumista ei ole.

Haluan vielä tässä yhteydessä ottaa esiin yhden asian, joka ei tule eduskunnan käsitteilyyn mutta joka liittyy pyrkimykseen — tai kuviteltuun pyrkimykseen — lisätä kohtuuhintaisia asuntoja pienituloisille. Kyseessä on asetusesitys, jolla palautettaisiin tulorajojen tarkistus Ara-asuntoihin. Tämä esitys on saanut täystyrmäyksen kunnilta. Sillä vain lisättäisiin byrokratiaa. Sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, että asuntoja saataisiin lisää. Tämä on myös ristiriidassa sen hallituksen kärkihankkeen kanssa, jolla byrokratiaa pyrittiin vähentämään, koska tämä lisää byrokratiaa ja lisää kuntien kustannuksia.

14.28 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Kohtuuhintainen asuminen ja vuokriennousun paineen hillitseminen ovat tärkeitä tavoitteita, ja täytyy antaa asuntoministeri Kimmo Tiilikaiselle kiitosta siitä, että reippaalla tahdilla on lähdetty näiden asuntotuotannon ja asuntoasioiden hallitusohjelmakirjausten toimeenpanoon liikkeelle.

Kohtuuhintaisen asumisen paras tae on, niin kuin edellinenkin puhuja oppositiosta totesi, se, että meillä on riittävästi rakentamista ja riittävästi asuntoja, asuntotuotantoa. Sen takia hallitusohjelmassa onkin kirjattu asuntotuotannon vauhdittaminen ja työn alla on selvitys vuokra-asuntojen korkotuen kymmenen vuoden välimallista. Kysyisin ministeri Tiilikaiselta hieman tällaista laajempaakin katsausta tähän: mitä kaikkea on ja millä tavalla nämä uudistukset ovat etenemässä?

Meillähän on tarkoitus myös valitusoikeuksia rajata, tehdä valitusmaksuja, että kaavoitusta saataisiin nopeutettua. Meillä on miljardien hankkeet, erilaiset hankkeet odottamassa luvituksia — kaikki eivät toki asuntotuotantoon tietenkään mutta moneen muuhun — ja sen takia näissä asioissa on syytä edetä. Tulemme myös luopumaan kaavoituksessa vahvistamisenmenettelystä, ja pieni lisärakentaminen tullaan sallimaan ilmoitusmenettelyllä. Isona

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

asiana maankäyttö- ja asumissopimukset, MAL-sopimukset, on tarkoitus ulottaa myös kasvukäytävälle, ja kysyisin myös tästä ministeri Tiilikaiselta: minkälaisella aikataululla esimerkiksi pääkasvukäytävä Helsinki—Hämeenlinna—Tampere tuon MAL-sopimuksen tulee saamaan?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä on muutamia vastauspuheenvuoroja pyydetty. Ensimmäisenä oli pyytämässä edustaja Jokinen, olkaa hyvä, ja sitten kaikki, jotka ovat pyytäneet, voivat kyllä sen saada.

14.30 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tärkeää, että hallitus nopealla tahdilla on nyt tarttunut tähän hallitusohjelman mukaiseen tavoitteeseen lisätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja puuttua niihin ongelmiin, joita siinä on ollut. Nämä kaavoitusmääräykset ovat sellaisia, että esimerkiksi tällä hetkellä Helsingissä kaavoitusmääräykset tekevät asuntorakentamisesta 800 euroa neliöltä kalliimpaa kuin on hiukan kauempana pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Sen takia on erittäin tärkeää, että tämä MAL-sopimusten mukainen asuntotuotannon tukeminen kohdennetaan myös näille kasvukäytävälle. Näillä suurilla kasvukäytävillä suurten liikenneväylien varrella, Helsinki—Hämeenlinna—Tampere, Helsinki—Lahti, Helsinki—Turku-suunta, on kohtuuhintaista maata tarjolla, siellä on halukkuutta rakentaa näiden suurten liikenneväylien varteen kohtuuhintaista asumista. Kysynkin: millä aikataululla tähän päästään, että saadaan tätä tukea myös näiden kasvukäytävien varsille eikä vain suuriin kasvukeskuksiin niin kuin tällä hetkellä?

14.31 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta oli hyvä, että itse asiassa käytitte nämä puheenvuorot niin kuin käytitte, koska kannattaa nyt tarkemmin perehtyä siihen, minkälaisen hallituslinjan asuntopolitiikkaan on tämä hallitus valinnut. Nimittäin tähän lopetatte kohtuuhintaisen asuntotuotannon kokonaan. Se on todella suuri arvovalintakysymys. Minusta edustaja Myller puhui ihan oikeasta asiasta. Mehän kiitämme ministeriä siitä, että teitte tämän, toitte tämän esityksen tänne. Tätä selvitettiin jo viime kaudella, ja minusta se on oikeansuuntainen, ja siitä kritiikistä huolimatta, että se ei laske vuokrahintoja merkittäväällä tavalla, on minusta silti oikein, että toitte tämän.

Mutta se on iso arvovalintakysymys, että te ette voi pitää tätä omavastuukorkoa nyt siinä prosentissa, joka oli suuri saavutus viime kaudella, ja nyt kun se nostetaan 3,4 prosenttiin, te voitte heittää hyvästit kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle, varsinkin kun investointiavustuksia ei välttämättä tule. Tosin olen olettanut, että ministeri tulisi tässä katu-mapäälle ja siltä osin investointiavustusta vielä tarjottaisiin kuitenkin joillekin ryhmille. Mutta nyt kysyisinkin: onko sinne tulossa edes jotain vihreämpää?

14.32 Martti Mölsä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä lakimuutoksella tuodaan mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen. On totta, kuten edustaja Myller totesi, että kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ei ole siellä, missä niitä pitäisi olla, eli vaje on suuri.

Neljä vuotta sitten silloinen ministeri Kiuru lupasi: nopeasti kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, (Krista Kiurun välihuuto) 3—4 euroa kuukaudessa vuokrat edullisempia ja niin edelleen, ilman valtion tukitoimia vielä kaiken lisäksi. Miksi ette ole sitten kuitenkaan hoitaneet asiaa kuntoon? Te olitte ministerinä, edustaja Viitanen. Miksi asia ei tullut neljän vuoden aikana kuntoon? (Välihuuto) Selitykset eivät nyt auta. Kun sitten edustaja Viita-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

nen vielä totesi, että nyt sitten lopetetaan tämä kohtuuhintainen asuntotuotanto vallan, niin kyllä nyt ollaan tekemässä sitä, päinvastoin kuin mitä te saitte aikaiseksi.

14.33 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sehän tässä nyt toden totta huolestuttaaakin, että juuri ne kohtuuhintaisen asuntotuotannon parannukset, mitä tehtiin viime kaudella, esimerkiksi valtion tuki, lakkaavat nyt sitten ensi vuoden alusta. Siinä suhteessa, kun ollaan tuettu sitä, että ihmisille syntyisi kohtuuhintaisia koteja, tämä hallitus vie kaikki ne kannustimet, tukitoimet pois. Omavastuukorko nostetaan jälleen keran sellaiselle tasolle, että kukaan ei rakenna näitä. Tämä on iso ja koko ympäristövaliokunnan, koko eduskunnan esittämä huoli, ja tässä tilanteessa jos missä tarvittaisiin kokonaisvaltainen ohjelma, millä saadaan muutoksia nopeasti. Se tässä huolestuttaa kovasti.

Ministeri, te olette sen lisäksi leikkaamassa erityisryhmien investointiavustuksen valtuutta viime kaudella sovitusta. Te olette nyt tämän MAL-sopimuksen kytkemisen infrarakentamiseen repinyt auki täällä pääkaupunkiseudulla, se ei toteudu. Ja samoin sitten, kun tässä puhutaan korjauksista, viime kaudella pistimme 155 miljoonaa ylimääräistä rahaa kotien peruskorjaukseen, ja nyt näitä rahoja leikataan minimiin. Eli voisitteko ottaa kantaa myös siitä (Puhemies koputtaa) näkökulmasta, miten tämä vaikuttaa paitsi kohtuuhintaisiin koteihin myös työllisyystilanteeseen?

14.34 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Syyttely ja vanhojen muistelu ei välttämättä ole hedelmällinen tapa. Vuorollamme on eri puolueista asuntoministereitä ollut. Kyllä asuntopolitiikan perusongelma on se, että se on tällainen kysynnän ja tarjonnan lakiin perustuva homma, ja kun ei ole tarpeeksi tarjontaa, niin hinnat ovat korkeita. Ei Töölössä asunto maksa saman verran kuin Manhattanilla New Yorkissa sen takia, että kaavoitus on kalliimpaa tai joidenkin tällaisten yksittäisten syiden takia, vaan asuntojen hinta ja sitä kautta myöskin vuokrat määräytyvät käytännössä asuntopörssissä. Tämä on iso rakenteellinen ongelma. Sen vuoksi pelkästään pääkaupunkiseudulla on kymmeniätuhansia ihmisiä vuokra-asuntojonoissa jonottamassa niitä liian vähäisiä vuokra-asuntoja. Totta on se, että tässä nyt annetaan tämän yhden ehdotuksen osalta, johon sisältyy paljon hyvää, sellainen kuva, että tällä nyt ratkaistaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon ongelma. Näinhän se ei ole, kun samaan aikaan omavastuukorko nostetaan 1 prosentista 3,4 prosenttiin, leikataan korjausavustuksia, leikataan erityisryhmien (Puhemies koputtaa) investointiavustuksia ja niin edelleen.

14.36 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta oli hyvä, että kun Mölsä sanoi, että viime kaudella ei kohtuuhintaista asuntotuotantoa edistetty, niin — koska oli päinvastoin — sain vielä käyttää todella tarkentavan puheenvuoron. Viime kaudella 2013—2015 tehdyt toimet eli ne, jotka tehtiin ison asuntopoliittisen paketin osalta, ovat alkaneet purra. Siinä paketissa korkotuen omavastuukorko oli siis 1, käynnistysavustuksia myönnettiin 10 000 euroa per kohde, ja silloin lähtövuokra oli 9,2 euroa per neliö per kuukausi. Nyt vuonna 2016, jos ei tule enää tätä omavastuukoron alentamista, joka on ollut nyt viime kaudella käytössä, käytännössä sen takia ja ilman käynnistysavustusta ollaan tilanteessa, jossa kohteen lähtövuokra tulee nousemaan noin 15,5 euroon per neliö per kuukausi. Eikö tämä ole aika kova juttu, että viime kaudella tuotettiin asuntoja, joiden lähtöhinta oli alle 10 euroa (Puhemies koputtaa) neliö ja nyt se on kohta yli 15? (Puhemies koputtaa) Sen takia kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotanto ei enää nouse.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

14.37 **Maria Tolppanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ongelmana tässä maassa todellakin on aivan liian kalliit vuokra-asunnot. Ongelma on myöskin se, että esimerkiksi Isojoella saadaan kaksio 17 000 eurolla, Helsingissä vastaava kaksio maksaa 270 000 euroa — sama arkkitehti, samanlainen rakentaminen, samat tarvikkeet. Mistä tämä johtuu? Yksi asia, joka tähän vaikuttaa, on meidän koko vinoutunut systeemimme. Me olemme rakentaneet tämän systeemin sillä tavalla, että yhteiskunnan varoilla, meidän verovarjoillamme, me maksamme asumistukien muodossa nämä rakentamiset. Me mahdollistamme tämän järkyttävän korkean vuokratason tähän maahan. Niin kauan aikaa kuin me suostumme tähän, korot nousevat niin yksityisellä kuin kunnallisella ja valtiollisella puolella.

Meidän täytyy pystyä laskemaan vuokratasoja. Niitä ei lasketa siten, että köyhät pannaan itse maksamaan, ei tietenkään, vaan meidän on pystyttävä laskemaan vuokratasoa. Ja se on tämän hallituksen hyvä asia, että hallitus pyrkii nyt siihen, että ainakin uusissa asunnoissa ja korjausten jälkeen vuokrataso laskee. Se on ehdottomasti se suunta, (Puhemies koputtaa) mihin meidän on pyrittävä.

14.38 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se puute, mikä meillä on asuntopolitiikassa ollut, on pitkäjänteisyyden puute. Sen takia olisi ollut äärimmäisen tärkeitä, että niitä toimia, jotka viime hallituksessa laitettiin liikkeelle, olisi voitu jatkaa ja vahvistaa, koska näyttää siltä, että me olemme kaikki samaa mieltä siitä asiasta, että kyseessä on nimenomaan se, että meillä ei ole tarjontaa mutta on kysyntää. Nyt kun puhutaan esimerkiksi tästä kymmenen vuoden välimallista, niin mehän emme tiedä vielä, millainen se tulee olemaan, mutta se ei edusta missään tapauksessa pitkäjänteisyyttä ja johdonmukaisuutta, koska siinä ikään kuin väliaikaisesti nämä asunnot ovat vuokra-asuntoina ja hinta tulee olemaan se, mitä täällä sanottiin: selvästi yli nykyisten aravavuokrahintojen. Mutta me tarvitsemme nimenomaan kohtuuhintaisia asuntoja.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä vastauspuheenvuoron seuraaville edustajille: edustajat Heinonen, Torniainen, Jokinen, Viitanen, Kiuru Krista ja edustaja Uotila. Sen jälkeen ministeri vastaa.

14.39 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastot ovat lahjomattomia, ja eihän peruutuspeiliin katsominen mitään ratkaise, mutta tosiasia on se, että asuntoministerinä ministeri Vapaavuori taitaa olla tällä hetkellä kärjessä siinä, miten paljon tähän maahan asuntoja on rakennettu. Uskon siihen, että ministeri Tiilikaisen aikana nähdään jälleen hyvä harppaus, ja siinä esimerkiksi tämä kymmenen vuoden välimalli korotuksessa on yksi hyvä keino, mitä on toivottu, ja uskon siihen, että se saadaan. Ja silloin kun meillä on riittävästi rakentamista, riittävästi asuntotuotantoa, niin silloin kaiken asuminen kustannuksia saadaan alaspäin, ja se on hyvä tavoite.

Mutta minun mielestäni on nyt kuitenkin rehellistä ja reilua arvioida esimerkiksi tätä hallitusta ja ministeri Tiilikaista hivenen pidemmän aikajänteeseen päästä, eli annetaan nyt ministerin tehdä näitä toimenpiteitä, mitä meillä hallitusohjelmassa on paljon, ja katsotaan, mitä tapahtuu. Itse uskon, että näillä hallitusohjelmatoimenpiteillä, joita nyt ministeri Tiilikainen määrätietoisesti arkeen vie, tähän maahan saadaan lisää rakentamista, erilaista rakentamista, kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja (Puhemies koputtaa) mutta myös muuta asuntotuotantoa.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

14.41 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erittäin hyvä asia, että hallitus on tarttunut ripeällä otteella parantamaan rakentamisen edellytyksiä. Erilaiset tukitoimet ja tukimuodot ovat erittäin tärkeitä, mutta ei tarvita pelkästään tukimuotoja ja tukitoimia, tarvitaan paljon myös byrokratianpurkua sinne suunnitteluun, kaavoitukseen, rakentamiseen ja niin edelleen. Sitä kautta saadaan myöskin sitä tuotantoa lisättyä, se on äärimmäisen tärkeää, ja toivon, että hallitus jatkaa tällä ripeällä otteella myöskin siihen suuntaan.

Nimenomaan tämän hallituksen esityksen tavoitteena on edistää asumiskustannusten kohtuullisuuden toteutumista valtion tukemassa asuntokannassa, ja se on omasta mielestäni nimenomaan hyvä asia tässä hallituksen esityksessä.

14.42 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tärkeää, että nyt ymmärretään se, että liikenne- ja asuntopolitiikka kulkevat käsi kädessä. Sen vuoksi on tärkeä tämä näkökulma, jota nyt ollaan avaamassa, että nämä kasvukäytävät ovat myös niitä alueita, joihin asuntotuotantoa pitää tukea, ei pelkästään suuriin kasvukeskuksiin. Kun keskustelee nuortenparien kanssa, jotka suunnittelevat sijoittumista, elämänsä sijoittumista, niin he puhuvat juuri näistä suurista liikenneväylistä ja niiden varteen sijoittumisesta, koska ei tiedä, mistä se työ aina löytyy sen väylän varrelta jatkossa. Välttämättä ei kannata sitoutua yhteen paikkakuntaan, vaan vahvaan liikenneväylään ja kasvukäytävään, ja sen takia on tärkeää, että myös asuntotuotannon tukemista ohjataan näiden kasvukäytävien varteen. Mutta se edellyttää myös tietynlaisia panostuksia liikenneinfraan, jotta saamme rakennetusta liikenneinfrastruktuurista maksimaalisen hyödyn irti pienillä lisäinvestoinneilla, investoimalla seisakkeisiin, avaamalla vaikka moottoriteiden levähdysalueita liittymiksi, niin että siellä voidaan asuntoalueita rakentaa. Näillä pienillä lisäinvestoinneilla otetaan lisää tehoa (Puhemies koputtaa) tästä infrastruktuurista.

14.43 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmaa arvioimme, ja sehän tässä eniten pelottaakin, että nyt nimenomaan ollaan viemässä tätä kohtuuhintaisen asuntotuotannon tukea pois. Kyllä minä nyt tässä jälleen kerran ihmettelen, kun näen 100-prosenttisen takinkäännon perussuomalaisen osalta: viime kaudella vaaditte kovasti valtion toimia kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistämiseksi, ja nyt kun olette itse hallituksessa, niin sanotte täällä, että nimenomaan, näitä tukia ei saisi olla lainkaan. Olikohan tässä nyt jälleen kerran se markkinaehtoisuus, mistä tuolla äskeisessä väliskysymyksessä oli kysymys?

Puhemies! Muistan ihan muutaman päivän takaa Ylen uutisoinnin, jossa pääkaupunkiseudun kuntien päättäjät kritisoivat hallitusta siitä, että siltä puuttuu koko kaupunkipolitiikka. Siellä taisi olla kokoomuksen entinen kansanedustaja Mäkinen Vantaalta kovasti huolissaan tästä asiasta. Tämä on vakava ongelma, ja toivon, arvoisat hallituspuolueet: ottakaa tämä vakavasti. Ihmiset tarvitsevat kohtuuhintaisia koteja, kaupunkiseutujen täytyy voida kehittyä.

Samassa yhteydessä hallitus on pistänyt käytännössä katsoen jäihin tämän lähiöiden kehittämisen, ja se liittyy mitä suurimmassa määrin myös viisaaseen asuntopolitiikkaan (Puhemies koputtaa). Haluaisin myös tästä ministeriltä kommentteja.

14.44 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli hyvä, että tuo Vaapaavuoren välimalli tuli tässä esiin, ja sitä täällä peräänkuulutettiin jo, että silloin nousi

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

asuntoja. Kyllä nousi, valtio ottikin roolin, jossa yhtäkkiä tuettiin markkinaehtoista vuokra-asuntotoiminnan synnyttämistä. Ja vielä kysyn teiltä uudelleen: sitäkö varten veronmaksajien rahoja käytetään, että synnytetään grynderiasuntotuotantoa samalla, vielä veronmaksajien rahoilla? Näinhän ei pidä tehdä, lähtövuokraan tuli 20 euroa per neliö per kuukausi. Minä uskon kyllä siihen, että, luojan kiitos, varmasti ministeri Tiilikainen tähän ei halua lähteä.

Nyt kysymys on siitä, että jos tämä on ainoa malli, tämä vuokranmäärityksen tarkistaminen, niin tähän johtaa siihen, että nämä toimet jäävät todella paljaksi. Nyt on kysymys siitä, että te lopetatte kokonaan kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon, ja olen samaa mieltä siitä, että annetaan ministerille armoa. Teillä on mahdollisuus palauttaa tämä korkotaso. Vaikka olette määritellyt nyt, että luovutaan tästä 1 prosentin omavastuukorosta, niin te voitte kuitenkin palauttaa sen. Nämä eivät ole säästökysymyksiä (Puhemies koputtaa), vaan Ara on budjetin ulkopuolinen rahasto, ja minä toivoisin, että investointiavustus ja käynnistysavustus sen lisäksi tulevat takaisin. Sitten me voimme puhua kohtuuhintaisesta vuokra-asuntotuotannosta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Vastauspuheenvuoro edustaja Uotilalle, sen jälkeen ministeri vastaa, ja jatketaan debattia vielä sen jälkeen.

14.46 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin asuntopolitiikka, erityisesti kasvukeskuksissa ja pääkaupunkiseudulla, on ihan tärkeää. Sen pitäisi oikeastaan olla hallituksen kärkihankkeiden joukossa, että se saataisiin hanksaan, koska se vaikuttaa työllisyyteen, se vaikuttaa kansalaisten ostovoimaan. Se vaikuttaa kansalaisten, palkansaajien palkkapyyntötasoihin: jos käytettävistä olevista tuloista menee 30—40 prosenttia asumiseen, niin olisi tähän saatava rahaa. Elikkä asumisen kalleus on tosi iso yhteiskunnallinen ongelma, puhutaan sitten korkeista vuokrista tai muista korkeista asumiskustannuksista, ja sen takia kannustusta ministerille tämän asian eteenpäinviemiseksi.

Mitä tulee tähän tasaamiseen yksityiskohtana tähän esitykseen liittyen, niin minusta siinä on kyllä järkeä siinä mielessä, että moni vuokralainen, joka kuuliaisesti maksaa kaikki kulut, pääomakulut, ylläpitokulut, kaikki asumisensa kulut, on tasausjärjestelmien epäoikeudenmukaisuuksien takia joutunut maksamaan siinä sivussa aivan toisia asuntoja myöskin ja toisten asuntojen kuluja, ja se ei ole reilua silloin, kun vuokralainen on omassa vuokrassaan kaikki kulut muutoin maksanut, päinvastoin kuin omistusasujat, jotka saavat korvähennysoikeuden kautta tukea.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Tiilikainen, olkaa hyvä, 3 minuuttia. (Kimmo Tiilikainen: Saako tulla oikein pönttöön?) — Saa tulla.

14.47 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, arvoisa puhemies! — Tämä nyt käsillä oleva esitys nimenomaan rajaa vuokrien nousua. Aivan niin kuin edustaja Uotila totesi, tällä nyt rajoitetaan sitä, kuinka paljon erilaisia kuluja pystytään vuokralaiselle asettamaan. Kuten edustaja Kiuru totesi, tätä on todellakin selvitelty ja on tainnut olla jopa lausunnoilla aikaisemmin. Nyt se tehdään, eikä vain suunnitella.

Asuntorakentamisen lisääminen on hallituksen kärkihanke, työllisyys- ja kilpailukykytavoitteiden osana on asuntorakentamista lisää. Miten? Kun täällä valitetaan, että nyt viedään edellytykset kohtuuhintaiselta asuntotuotannolta, niin valitettavasti olette vääräs-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

sä. (Pia Viitasen välihuuto) Ei viedä edellytyksiä. Kohtuuhintaiseen asuntorakentamiseen tarvitaan lisää toimijoita. Luovutaan siitä, että vain tietyt toimijat, tietyntoimijat, saavat rakentaa kohtuuhintaisia asuntoja. Siirrytään kohdekohtaiseen tarkasteluun. Saamme uusia toimijoita kohtuuhintaisen asuntorakentamisen piiriin. Kymmenen vuoden välimalli ei ole se sama välimalli kuin joskus aikaisemmin vaan uusi välimalli, jonka selvitysmies ensi viikolla tulee esittelemään, sen jälkeen siihen tartutaan ja valmistellaan lakiesitykset sen pohjalta.

Käyttö- ja luovutussopimukset: Tämä 40 vuoden rajoitusaika on jossain kohdin aivan liian pitkä. Mikäli tuo asunnon omistaja sitoutuu sijoittamaan sen pääoman uustuotantoon, on kohdekohtaisesti mahdollista aiemmin luopua tästä käyttörajoituksesta, myydä asuntoja, alkaa tuottaa uusia. Saamme lisää rakentamista. Ja kuten edustaja Viitanen jo tiesi — Kiurulta oli ilmeisesti lipsahtanut ohi — asuntorakentamisen lisäämiseksi investointiavustukset opiskelija-asuntoihin, nuorisoasuntoihin, senioriasuntoihin säilyvät. Jos haluamme lisätä rakentamista, niin näillä matalan avustusprosentin kohteilla saamme samalla rahalla enemmän käynnistyksiä kuin rajaamalla ne pois. Ja mitä tulee tähän käytettävissä olevaan rahaan, niin yhtä paljon euroja on käytettävissä erityisryhmien investointiavustuksiin ensi vuonna kuin tänä vuonna.

MAL-sopimuksia jatketaan — MAL-sopimuksia jatketaan kaikkien kaupunkien kanssa. Sen lisäksi tehdään kasvusopimuksia ja kasvukäytäväsopimuksia hallitusohjelman linjauksen mukaisesti. Aloitustavustukset Helsingin seudulla säilyvät, 10 000 euroa per alkava asunto. Eivät ne ole mihinkään poistumassa. Kunnallistekniikka-avustukset säilyvät samalla tasolla MAL-sopimuksissa. (Myller: Tässä puhuttiin muista kasvukeskuksista!) — Kunnallistekniikka-avustukset säilyvät samalla tasolla koko MAL-sopimusten piirissä.

Arvoisa puhemies! On hienoa, että asuntopolitiikan kokonaisuus kiinnostaa eduskuntaa. Tämä lakiesitys, joka nyt tuodaan, on vuokra-asukkaitten kannalta tarpeellinen, koska se hillitsee nousupainetta, hillitsee mahdollisuuksia periä ylisuuria vuokria. Muuten näistä toimista: aina kun hallituksen esityksiä tulee, mielihyvin jatkan keskustelua kanssanne.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä oli muutama vastauspuheenvuoropyyntö vielä. Aloitetaan, edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.51 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että kun tätä asuntopolitiikkaa käsitellään, sitä käsitellään kokonaisuutena, ja se, mitä Jokinen täällä sanoi, on äärimmäisen tärkeää: liikennehankkeet ja asuminen kulkevat käsi kädessä. Siitä hän nimenomaan esimerkiksi tässä valtion ja Helsingin seudun kumppanuudessa on ollut kysymys, että saataisiin uusia kaavoitettuja tontteja, että voitaisiin ratkaista se, saada lisää asuntoja. No, mitä te teette? Veditte Pisara-radan pois, valtio petti lupauksen. Ja kun te sanotte, että pitää saada lisää toimijoita, niin sehän edellyttää lisää tontteja. Nyt kun teillä näihin neuvotteluihin ei ole tarjota edes lämmintä kättä vaan kylmää kättä, niin mistä niistä tontteja luulette saavanne? Samaan aikaan sitten niiltä toimijoilta, jotka vielä tässä tilanteessa rakentavat kohtuuhintaista asuntotuotantoa, vedätte ne tuet pois tai vedätte ne minimiin, jolloin sekin vaarantuu. Eli nyt näillä toimenpiteillä, jotka te teette sekä tämän kumppanuuden puolelta että sitten tämän Ara-tuotannon puolelta, korkotukien puolelta, on riski, että kumpikin näistä menee metsään ja neljän vuoden päästä, toisin kuin tänä päivänä esimerkiksi Vantaalla, missä rakennetaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ennätystahtiin, tilanne on täysin toinen, jos te ette muuta näitä linjauksia.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

14.52 **Maria Tolppanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siihen, mitä ministeri juuri äsken sanoi: Asia, mihin meidän on kerta kaikkiaan puututtava, on se, että vain pieni piiri täällä nykyisin rakentaa ja nykyisin korjaa. Se valitettavasti toimii näin koko maassa. Se on varsin kartellisoitunutta toimintaa, ja se on erittäin vääristynyttä, ja se on väärin. Myöskin se, että meillä käytetään todella paljon ulkomaista työvoimaa rakennustyömailla, vähentää suomalaisen työmiehen työpaikkoja.

Yhtenä seurauksena tästä on ollut muun muassa myös se, että myös jälki on ollut vähän sitä sun tätä. Sitten suomalaiset ovat menneet korjaamaan niitä myöhemmin. Meille ovat tulleet märät seinät jäädäkseen, homeongelmat kasvavat koko ajan, ne lisääntyvät. Tässä onkin kysymys... (Riitta Myllerin välihuuto) — 70-luvulla ei ollut niin paljon näitä. Siitä, kun ruvettiin tekemään pullotaloja, lähti home, ja nyt uusissa taloissa on home jo siinä vaiheessa, kun talot luovutetaan ihmisille. Tässä on vissi ero siihen, mitä aikaisemmin oli. — Nyt haluan kysyä ministeriltä yhtä asiaa: kun nytten mennään tähän, niin kiinnitetäänkö huomiota myös rakennusvalvontaan?

14.53 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset ministerille siitä, että investointiavustukset on luvattu palauttaa esimerkiksi näihin opiskelija-asuntoloihin. Se on erittäin tärkeä asia, ja se on tärkeä asia erityisesti näiden kasvukeskusten kannalta, joissa on paljon opiskelijoita.

Tämän lakiesityksen tavoite asumisen kohtuuhintaistamisesta on täysin oikeansuuntainen, mutta kuten täällä on jo todettu, voi miettiä sitä, onko se riittävä.

Mutta halusin kiinnittää huomiota tähän toiseen hallituksen esitykseen, joka on nyt lausuntokierroksella. Se on Tampereen ja Helsingin seudun valtion tukemien asuntojen tulevat tulorajat. Tämä on erittäin huolestuttava esitys siinä mielessä, että eri asuinalueiden segregatio on semmoinen kehitys, mistä meidän kaikkien täytyy olla huolissaan ja mitä vastaan täytyy taistella tinkimättömästi. Tämä esitys voi johtaa siihen, että yhä enemmän köyhät asuvat tietyissä taloissa tietyillä alueilla, kun tavoitteena täytyy olla se, että ihmiset asuisivat hyvin tasaisesti eri etnisten ryhmien suhteen ajateltuna, eri tulotasojen suhteen ajateltuna. Eli onko ajateltu sitä, lisääkö tämä esitys segregatiota?

14.55 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri, vähän aikaa sitten, tästä ei ole kuin muutama viikko, vietettiin Asunnottomien yötä, ja siellä oli kymmeniä ihmisiä paikalla, mutta asunnottomia meillä on Suomessa tuhansia. Meillä on myös perheitä, joiden tuloista kaksi kolmasosaa menee asumiseen. Siinä voi miettiä, mikä osa jää lasten harrastukseen, ruokaan ynnä muihin menoihin. Asuntojen rakentamisen ja kohtuuhintainen asumisen ei pitäisi olla yhden hallituksen tavoitteita vaan hallituksesta toiseen meidän tärkeitä kärkitavoitteita.

Mutta tässä kohtaa kysyn myös tästä samasta aiheesta, minkä edusta Sarkkinen nosti esiin. Pidän tätä toimintatapaa, jolla Ara-asunnoissa asuvien tulorajoja palautetaan, sitä, että se tulee pelkkänä asetuksena eduskunnan ohi, erittäin huonona asiana. Mutta sitten tähän itse kysymykseen: Tosiaankin byrokratian lisääminen on yksi asia, ja se ei ole varmastikaan hallituksen kärkihankkeita, että lisätään byrokratiaa, sitä on varmasti ihan riittävästi tällä saralla jo olemassa. Sitten on tietenkin tämä eriarvoistuminen, alueiden eriarvoistuminen. Jo tällä hetkellä tarkistetaan asunnon tarve ja ilman muuta jatkossakin tarpeen (Puhemies koputtaa) tulee ratkaista, mutta tarvitsemmeko me siihen erillisiä asuntomarkkinoihin (Puhemies: Aika!) vaikuttavia tulorajoja? En pidä tätä tarpeellisenä.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

14.56 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se oli hyvä, että hallitus peruutti tässäkin aikeensa leikata investointiavustukset nuoriso- ja opiskelija-asumiselta. Mutta ongelmaksi jää, että te myös samaan aikaan peruutitte edellisen hallituksen päätöksen nostaa tätä erityisryhmien investointiavustuksen kehystä, koska tarve esimerkiksi ikääntyvien asumiselle on valtavan paljon kasvava ja nyt sitten tämä ennakointi on mahdotonta.

Puhemies! Totta on, kun katsoo nyt tätä hallitusohjelman kokonaisuutta, että valitettavasti te olette leikkaamassa asumiseen liittyviä tukia merkittäväällä tavalla paitsi uudistustannosta käytännössä myös tänään puheena olleesta korjausrakentamisesta. Siitä on tullut todella paljon nyt huolta. Voisitteko ajatella nyt niin, että peruuttaisitte myös aikeenne leikata tästä korjausrakentamisesta? Se palvelee paitsi sitä, että me pidämme ihmisten kodit hyvässä kunnossa, myös sitä, että tässä suhdannetilanteessa me saisimme merkittäväällä tavalla lisää työllisyyttä.

Mitä tulee vielä tähän aiempaan kysymykseen, toivon kyllä, että ministeri jaksaisi nyt ihan tosissaan pitää lähiöiden puolta ja jatkaa niitä kehittämistoimia, koska niistä ainakin viime kaudella kovasti kovasti tuli myös myönteistä palautetta.

14.58 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean ministerille, että on hyvä, että otatte vakavasti tämän huolen, eli kyllä asuntopolitiikka on tärkeää ja meidän pitää kohtuuhintaista asuntotuotantoa edistää ja luotan teihin siinä, että otatte eduskunnan viestin vakavasti.

Tuolla listalla, kun luettelitte, minkälaisia toimia lähдете tekemään, kaikkein vaikuttavin toimi on se, että omavastuukorko jäisi sinne 1 prosenttiin, mikä tekisi sen, että lähtövuokra näille uusille rakennettaville asunnoille olisi alle 10 euroa. Jos pääkaupunkiseudulla, niin kuin toteatte, säilyisi käynnistysavustus, niin vielä siltikin tämä johtaisi siihen, että 14 euroa olisi laskennallinen vuokrahinta, kun viime kaudella menttiin 9,5 ja 10 euron väliin. Siksi minusta ei ole turhaa täällä puhua näistä euroista. 4 euroa on valtavan iso raha suhteessa siihen, että tämä nyt käsitellyssä oleva esitys ei tällaisia hyötyjä pysty tuottamaan. Siksi minä kysynkin ministeriltä vielä kerran, voisitteko kuitenkin harkita tätä — tiedän, että vastassa ovat valtiovarainministeriön kovat virkamiehet, mutta on niitä ennenkin taivuteltu. Siltä osin toivoisin vielä, että palaisitte tähän kysymykseen omavastuukoron alentamisen (Puhemies koputtaa) pitämisestä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kolme vastauspuheenvuoroa, joiden jälkeen mennään puhujalistaan, ja nämä kolme ovat edustajat Mölsä, Myller ja Meri.

14.59 Martti Mölsä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun edustaja Tolppanen otti home- ja pullotalo-ongelman tähän esiin, niin siitä kohtaa tuonkin esille tämän rakennuksen valvonnan. Edelleen grynderit saavat rakentaa rivi- ja kerrostaloja ilman minkäänlaista valvontaa niin kauan kuin alle puolet asunnoista on myymättä — enkä tarkoita tässä nyt rakennusvalvontaviranomaisia taikka vastaavaa työnohtajaa, joka on työsuhteessa rakennuttajaan. Olisiko tältä osin maankäyttö- ja rakennuslakiin tehtävä muutos, että tämä valvonta kuitenkin tämmöisissä vapaarahoitteisissa asunnoissa saataisiin järjestykseen, koska siinä on selvä epäkohta edelleen? Tätä viranomaisvalvontaahan on koko ajan vähennetty ja niin edelleen. Onko tämä tuttu asia?

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

15.01 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin on syytä palata tähän pitkäjänteiseen asuntopolitiikkaan. Usein asuntopolitiikka nähdään jonain muun politiikan osana, suhdannepoliittisena, työvoimapolitiittisena. Itsekin pidän sitä kyllä tärkeänä, että asuntopolitiikkaa yhdistetään myös siihen, että työllisyyttä kyetään lisäämään, mutta on myös nähtävä, että asuntopolitiikka on myös itsenäinen osa politiikkaa. Silloin on kysymys siitä, mitä edellisen hallituksen asuntoministeri Pia Viitanen usein sanoi, ihmisten kodeista. Tästä syystä on kyllä hankala ymmärtää sitä, että tämä kymmenen vuoden välimalli voitaisiin toteuttaa jopa niin, että vuokra-asuntoina pysyminen olisi vielä lyhyempää kuin kymmenen vuotta, kun on kyse kuitenkin siitä, että ihmiset haluavat ja perheet haluavat rakentaa oman kotinsa jonnekin eivätkä olla sitten sen armoilla, mitä grynderit haluavat milloinkin rakentaa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Vastauspuheenvuoro edustaja Meri, sen jälkeen mennään puhujalistaan.

15.02 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä puhuttiin asuntojen hinnoista ja rakentamisesta ja monesta muustakin, ja tämä asuntojen hinta ja rakennuskustannusten hinta ovat kyllä tärkeitä asioita. Menen nyt ehkä pikkuisen ohi tämän hallituksen esityksen, koska tämä keskustelu vähän laajeni, mutta haluaisin kuitenkin ottaa puheeksi sen, mitä viime viikkoina on ollut lehdistössäkin, että esimerkiksi korjaustyö ja -rakentaminen on tosi kallista. Kun ajattelee työmiehen hintaa, sähkö- ja putkimiehet maksavat normaalin ihmisen kahdenkertaisen palkan verran, ja myöskin siitä rakennuskustannukset monesti nousevat. Täällä edustaja Tolppanen otti puheeksi tämän rakennusvalvonnan ja siihen puuttumisen. Ainakin meillä Hyvinkään kunnassa on käyty läpi jopa liian tiukkoja rakennusmääräyksiä, jotka taas nostavat myös sitä kustannusta. Ja on hyvin monta erilaista valvojaa, mikä myös lisää rakentajan kustannuksia. Suomessahan ollaan perinteisesti myös aika omistusasuntopohjaisia. Joten pyytäisin myös ministeriä miettimään, mitä me voisimme oikeastaan tälle tehdä ja voisiko lainsäätäjä vähän katsoa sitä rakennusvalvontaa kokonaisuutena, koska siellä on hyvinkin poikkeavia vaatimuksia kunnittain ja ne ovat monesti aika kohtuuttomia: kun rakennetaan itselle kotia, niin siellä pitää olla (Puhemies koputtaa) tulevaisuutta varten kaikki mahdolliset edellytykset olemassa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri haluaa vastata tähän. Olkaa hyvä, ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia, ja sen jälkeen valmistautuu edustaja Sarkkinen puhujalistan mukaisesti.

15.03 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen kesk: Arvoisa puhemies! Monia mielenkiintoisia aiheita, edustajat, nostitte esille.

Edustaja Viitanen puhui lämmöllä lähiöistä. Myös nykyinen asuntoministeri on käynyt lähiöissä, mutta ihan niin kuin tutustumassa, ei ollut hirveän paljon tiedotusvälineitä mukana. Nämä korjausrakentaminen ja täydennysrakentaminen ovat erittäin tärkeitä juttuja, ja niitä halutaan kyllä tapetilla pitää.

Nyt otan esimerkin tästä, kun tässä monta kertaa tuli puhe, että tukea sinne ja tukea tänne ja tukea tuonne ja pitäisi asuntojen hintaa pystyä alentamaan: Esteettömyys on tärkeä asia rakentamisessa. Ikääntyvässä Suomessa meillä on 15 vuoden kuluttua tarve miljoonalle esteettömälle asunnolle. Tällä hetkellä niitä on koossa 330 000. Uustuotantoa tarvitaan

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

saman verran, korjausrakentamista saman verran. No nyt kun puhutaan tästä 10 000 euron käynnistysavustuksesta, niin olen Kynnys ry:n ja ministeriön virkamiesten kanssa käynyt läpi sitä, miten esteettömyys voidaan toteuttaa. Kun tällä hetkellä usein se esteettömyys on toteutettu sillä tavalla, että se kylpyhuone on jopa yli 6 neliötä, niin paremmalla suunnittelulla tuo esteettömyystavoite voidaan toteuttaa jopa 2 neliötä pienemmässä tilassa. 2 säästävää neliötä näillä rakentamisen kustannuksilla on ihan yhtä paljon kuin se 10 000 euroa käynnistysavustusta. Tämä kertoo siitä, että jos ei ole rahaa, täytyy käyttää järkeä, ja täytyy näitä sääntöjä olla valmis katsomaan ja soveltamaan ja tulkitsemaan sillä tavalla, että tavoitteet voidaan saavuttaa joskus myös ilman tukia. Nämä eivät myöskään sulje toisiaan pois.

Esimerkiksi hissien peruskorjausavustukset muuten jatkuvat — tuli sellainenkin asia tässä mieleeni.

Usea edustaja kysyi tästä rakennusvalvonnasta, ja siinä meillä on varmasti eroja kuntien välillä. Kun nyt sote- ja aluehallintoratkaisu syntyy, niin tässä yhteydessä täytyy myös miettiä, onko siitä osviittaa rakennusvalvonnan uudistamiselle. Ja edustaja Mölsä otti esille tämän valvojaseikan, että onko valvoja riippumaton siitä rakennuttajasta. Olen törmännyt asiaan, ja se on tärkeä juttu, että nämä vastuut ja velvollisuudet selvenevät.

Vielä muutama kommentti: Edustaja Razmyr, pidin puheenvuorostanne kaiken kaikkiaan. Tuo ajatus siitä, että tarve kohtuuhintaiselle asumiselle kulkee yli vaalikausien — se on juuri näin. Tässä on ollut monennäköistä asuntonministeriä vuosien varrella, ja kun itse aloitin, asuntojono oli erittäin pitkä ja pula suuri. En tiedä, missä ollaan, kun lopetan, mutta ei se ole yhdessä yössä syntynyt eikä yhdessä yössä ratkea, vaan kyllä tämä tarvitsee myös semmoista pitkäjänteisyyttä ja yhteistuumaisuutta. Tässä tarvitaan myös sitä hyvää yhteistyötä valtion ja kaupunkien välillä, koska kaupungin vastuulla on kuitenkin tuo riittävä kaavoitus ja tonttitarjonta niin Helsingissä kuin muissakin kaupungeissa. Ilman sitä ei millään narulla työntämällä pystytä valtiovallankaan toimin rakentamaan.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistaan.

15.07 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys on oikeansuuntainen, ja erityisesti sen tavoite on hyvä. Asuminen on nyt aivan liian kallista monille, ja se ajaa ihmisiä köyhyyteen, ja vuokrien korkea taso ja asuntojen puute rajoittavat myös talouden toimintakykyä erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Kuten tässä aikaisemmin on jo todettu, tämä esitys on oikeansuuntainen, mutta ei ehkä riittävä. Varsinaisena ongelmana näen tämän lausuntokierroksella olevan asetusluonnoksen Tampereen ja Helsingin seutujen valtion tukemiin asuntoihin tulevista tulorajoista. Kuten tuossa jo aikaisemmin sanoin, pelkona on se, että asunnot, talot ja asuinalueet eriytyvät toisistaan sosioekonomisesti. Erityisesti on tärkeää miettiä tätä asuinalueiden segregatiota nyt, kun maahanmuuttajien määrä Suomessa kasvaa ja todennäköisesti suurin osa uusista maahanmuuttajista muuttaa näille kasvaville kaupunkiseuduille. On tärkeää asuntopolitiikalla varmistaa se, ettei meillä tule tällä tavalla etnisesti tai sosioekonomisesti eriytyneitä asuinalueita, että rikkaat asuvat toisilla alueilla ja köyhät toisilla alueilla, maahanmuuttajat toisilla alueilla ja kantasuomalaiset toisilla alueilla. Tämä on kansallisesti äärimmäisen tärkeä kysymys, ja asuntopolitiikka on yksi tärkeä työkalu tämän segregaat-ion ehkäisemiseksi. Toivoisin, että tätäkin asetusluonnosta tarkasteltaisiin myös tästä näkökulmasta.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Mutta haluan tuoda sitten keskusteluun yhden uuden näkökulman, mitä tässä ei vielä tänään ole ollut. Suomi on iso maa, ja me olemme täällä nyt pääasiassa puhuneet näiden kasvukeskusten asuntopolitiikasta ja sen haasteista — ja siellähan tietysti ne suurimmat haasteet ovatkin, koska asuntopula ja ihmismassat ovat siellä — mutta meidän pitäisi oikeastan päästä siihen ajatteluun, että Suomessa vähän eri alueilla on vähän erilaista asuntopolitiikkaa, tai ainakin pitäisi olla, koska haasteet tuolla syrjäseuduilla ovat aivan erilaisia kuin ne ovat täällä kasvukeskuksissa. Siellä ongelmana on se, että on liikaakin asuntoja, asuntojen arvot laskevat, on tyhjillään olevia Ara-tuettuja vuokra-asuntoja, jotka rasittavat kunnallisten yhtiöiden taseita. On tärkeä asia huomata se, että me emme voi tehdä yhtä asuntopolitiikkaa koko maan tarpeisiin, vaan pitää ottaa huomioon tämä erilaisuus.

Kysyisinkin nyt ministeriltä, kun siihen on mahdollisuus: minkälaisia ajatuksia ja suunnitelmia on, onko ollut keskusteluita siitä, miten voitaisiin näiden taantuvien — tai ehkä se on väärä sana — eli sellaisten paikkakuntien, missä on tyhjillään olevia Ara-vuokra-asuntoja, haasteisiin vastata? Siellä olisi tarve purkaa näitä vajaakäytöllä olevia tai huonokuntoisia taloyhtiöitä, mutta usein purkamisen esteenä saattaa olla se, että siellä on lainaa takana tai että kustannukset purkamisesta tulevat niin suuriksi, että yhtiö ei sitä kestä. Ja sitten toisaalta nämä vajaakäytöllä olevat rakennukset rasittavat näiden yhtiöiden taseita ja sitä kautta sitten myös näiden asukkaiden vuokria. Eli tästä jos pystyisi ministeri sanomaan näkemyksiä.

Mutta tärkeää tässä asuntopolitiikassa on kaiken kaikkiaan katsoa tämä koko asuntopolitiikan ketju, jotta saataisiin se tavoite täytymään: kohtuuhintainen ja riittävä asuntotuotanto ja ihmisille hyvät ja kohtuuhintaiset asunnot. Ja se lähtee kuntien maapolitiikasta. Tämä on yksi asia, mikä usein unohdetaan tässä keskustelussa. Tämä on sellainen asia, joka vaikuttaa sekä kaavoitukseen että maan hintaan, ja sitä kautta tämä vaikuttaa sitten asuntojen hintaan ja tämä vaikuttaa sitten siihen, onko ihmisille asuntoja ja minkä hintaisia. Minä toivoisin, että näillä MAL-sopimuksilla pystyttäisiin kuntia ohjaamaan tällaiseen aktiiviseen ja yleistä etua ajavaan maapolitiikkaan, sellaiseen maapolitiikkaan, jossa tavoitteena on riittävä ja kohtuuhintainen tonttutuotanto eikä maanomistajille voittojen tavoittelu. Eli kunnan pitää ottaa maapolitiikka erittäin voimakkaaseen ohjaukseen ja hankkia maata itselleen ja kaavoittaa omalle maalle. Tästä voi Oulussa käydä vaikka opintoretellä.

Nämä MAL-sopimukset ovat muutenkin tärkeitä ja myös liikennepolitiikka. Sen ymmärtäminen, että liikennepolitiikka on asuntopolitiikkaa, on aivan äärimmäisen tärkeää, ja nämä kasvukeskusten väylähankkeet, ratahankkeet, ratikkahankkeet ja muut, pitää katsoa siinä mielessä, että ne generoivat asuntotuotantoa. Eli niihin laitetut eurot eivät ole ainoastaan liikennepoliittisia euroja, vaan ne generoivat meille uusia asuntoja ja sitä kautta helpottavat tätä asuntopulaa ja voivat myös laskea asumisen hintaa.

Yksi tärkeä asia on myös nämä julkiset asuntoyhtiöt, kuntien asuntoyhtiöt. Koska nämä ovat aidosti yleishyödyllisiä, eivät tavoittele voittoa, nämä ovat yksi tärkeä toimija, ja toivoisin, että näillä olisi isompaakin roolia tässä meidän asuntopolitiikassamme. Ja näillä investointiavustuksilla ja korjausavustuksilla on oma tärkeä roolinsa, ja toivon, että ne ovat jatkossakin valtion asuntopolitiikan työkaluina. Ja kuten täällä edustaja Myller heti aluksi ansiokkaasti totesi, näillä Ara-lainaehdoilla ja omavastuukoroilla on paljon vaikutusta. Minä toivon, että me pääsisimme tässä valtakunnassa sellaiseen pitkäjänteiseen, yli hallituskausien kestäväan asuntopolitiikkaan, jossa olisi selvänä maalina se kohtuuhintainen asuminen kaikille.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Mutta kyllä nyt ollaan sellaisessa suhdannetilanteessa, että nyt on nimenomaan järkevä aika rakentaa ja korjata. Suhteellisesti pienillä valtion panoksilla investointiavustuksiin tai väylähankkeisiin voidaan saada liikkeelle paljon hankkeita ja luotua uusia asuntoja mutta myös työtä sitten rakennusaikana.

15.14 Kari Uotila vas: Arvoisa rouva puhemies! Debatissa totesin vanhojen muistelemisesta. Muistelen sen verran vanhoja, että aika tuskaiselta välillä tämä asuntopolitiikka tuntuu. (Pia Viitanen: Niin tuntuu!) Aika kauan sitten vasemmistoliitolla oli sellainen tilanne, että meillä oli asuntoliittinen värisuora. Meillä oli asuntoministeri, meillä oli ympäristövaliokunnan puheenjohtajuus, ja meillä oli valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaoston puheenjohtajan paikka, jota itse hoidin, elikkä värisuora, mutta voin taata, että tuskasta oli silloinkin. Viittaisin siihen, että kun puhutaan yhteiskuntasopimuksesta, niin tämä asuntopolitiikan eräällä tavalla kuntoonsaaminen vaatisi sellaista yhdyskuntasopimusta elikkä hyvin laajaa konsensusta siitä, miten tärkeästä kysymyksestä elinkeinoelämän, työllisyyden, taloudellisen kasvun, hyvinvoinnin kannalta on sillä, millä tavalla maassa on asuntopolitiikka hoidettu. (Pia Viitanen: Asuntoliittinen tupo!) — Näin esimerkiksi.

Viime kaudella valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto kävi tutustumassa muun muassa Wieniin ja Graziin, joka on Itävallassa toinen vuokra-asumisen mallikaupunki. Tällaisilla matkoilla tulee mieleen usein, miksei meillä niin kuin muualla. Wien valittiin muutamia vuosia sitten eräässä tällaisessa kansainvälisessä kaupunkien laatu-, kaupunkien hyvyys-, hyvän kaupungin kilpailussa maailman parhaaksi kaupungiksi. Keskeisiä mittareita tässä olivat toimiva joukkoliikenne ja hyvä asuntopolitiikka. Wienissä vuokra-asumisen osuus asumisesta on noin 85 prosenttia. Jos joku väittää, että vuokra-asuminen on jotenkin semmoinen toisen luokan tai huonompi asumismuoto verrattuna omistusasumiseen, niin ainakin Wienin esimerkki tarkoittaa ihan muuta. Tämä meidän pitäisi oivaltaa.

Niin kauan kuin kysynnän ja tarjonnan välinen suhde on niin heikko kuin se tällä hetkellä vuokra-asuntotuotannossa on, siinä on todella suuret riskit segregaatioon, leimautumiseen, vuokra-asumisen imagon, statuksen edelleenheikkenemiseen siitä, mitä se tällä hetkellä on. Sen vuoksi nämä tulorajakysymykset, turvapaikanhakijoiden lisääntyvä määrä ja tämä segregatiouhka ovat todellisia. Tässä tarvittaisiin lähiöpolitiikkaa, kaupunkipolitiikkaa ja ennen kaikkea kestävä kehityksen mukaista segregaatiorajun torjuntaa asuntoliittikan osalta.

Minä en sulje pois vuokra-asuntotuotannosta myöskään sellaisia toimijoita kuin esimerkiksi rahastot, jotka tällä hetkellä tuottavat pääkaupunkiseudulla vuokra-asuntoja. Jos vuokra-asuntotuotantoa olisi tarpeeksi ja vuokra-asuntoa hakevalla ihmisellä olisi kaksi kolme vaihtoehtoa, mihinkä hän haluaa seuraavassa kuussa muuttaa, jos hän haluaa vaihtaa vuokra-asuntoa, niin ei tarvittaisi niin paljon tukijärjestelmiä eikä tukea siihen vuokratasoon vaan markkinat hoitaisivat silloin myöskin vuokratasoa kohtuullisemmaksi. Wienissä ei ole mikään ongelma tavalliselle palkansaajalle halutessaan perhetilanteen muutoksen takia, työpaikan muutoksen takia, lasten koulupaikan muutoksen takia vaihtaa vuokra-asuntoa — sen kun vain vaihtaa, hakee netistä seuraavan mukavan asunnon, ja sillä se hoiuu. Tätä kadehdin kovasti. En tiedä, kuinka hyvin arvoisa ministeri on perillä, mutta uskon, että on perillä, tästä, että monessa maassa asiat asuntoliittikan osalta ovat todellakin paremmin.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Sitten tarvitaan porkkanaa mutta tarvitaan myöskin keppejä. Edustaja Sarkkinen viittasi Ouluun, ja maapolitiikan pitää olla kunnilla todella jämäkkää. Oulussa 90-luvulla tehtiin tämän maan historian riitaisin, kovin pakkolunastuspäätös. Sillä päätöksellä Oulun maapolitiikka saatiin vuosikymmeniksi eräällä tavalla kuntoon. Olen kuullut, että jälkeenpäin ne kaikista suurimmatkin riitapukarit olivat loppujen lopuksi tyytyväisiä, että sellainen kova ratkaisu aikoinaan Oulussa tehtiin. Kunnilla pitää olla jämäkkyyttä, pitää olla kanttia määrätä kiinteistöverotasoja rakentamattomalle tontille, pitää olla valmiutta käyttää vaikka rakentamiskehotusta ja pitää olla valmiutta käyttää vaikka pakkolunastusta silloin, kun yhdyskunnan, yhteiskunnan ja asukkaiden etu sitä vaatii, eli ei pelkkää porkkanaa vaan tarvittaessa pitää olla myöskin keppejä käytettävissä.

Vielä tähän nyt käsittelyssä olevaan ehdotukseen se lisäys, että kuten debatissa mainitsinkin, siinä on ihan järkeä, koska poistuu sellainen riski, että eräällä tavalla maksetaan omassa vuokrassa vielä toisenkin talon korjausta tai rakentamista sen lisäksi, että oman talon osalta maksetaan oma osuus niin pääomakuluista kuin ylläpitokuluistakin. Toinen on sitten tämä varautuminen näihin tuleviin korjauksiin. Toivottavasti nyt on varmistettu niin, että tähän ei sisälly sitä riskiä, että tämän kohtuuhintaisen varautumisen kautta sitten varautumisen taso jäisi niin huonoksi, että meillä olisi edessä sitten lisää korjausvelkaa vuokra-asuntokannassa, koska se, että korjausvelka kasvaa käytössä olevassa vuokra-asuntokannassa, on kuitenkin riski ja se tulee sitä kalliimmaksi, mitä enemmän sitä pääsee syntymään ja mitä myöhempään ja passiivisemmin korjaustoimintaan ryhdytään.

15.20 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä halusin nyt vielä käyttää puheenvuoron ja sinänsä toivottaa viisaalle ministerille paljon onnea tässä vaativassa tehtävässä, nimittäin eihän se ole helppoa. Uskon, että kaikki tuki tulee oppositiostakin niille toimille, joilla tosiasiassa me saamme lisää kohtuuhintaisia — huom. kohtuuhintaisia — koteja ihmisille. Minä toivon, että ministeri jaksaa sinnitellä ja vähän ehkä kapinoidakin omaa hallitusohjelmaansa vastaan. Te teitte jo yhden hyvän liikkeen eli peruitte nämä opiskelija- ja nuorisoasuntoihin kohdistuvat leikkaukset, ja jos tämä sama tietynlainen hallitusohjelman pikkuinen uudelleenkatselu voisi auttaa, niin täältä varmasti tukea tulee sille, koska meillä on aika isojaakin haasteita, kuten tässä tuli esiin. Tämä tilanne on koko ajan vain vaikeutumassa, ja siksi olisi tärkeää saada nyt juuri tällainen kokonaisvaltainen ote, missä kaikki toimijat — valtio, kunnat, rakentajat, rakennuttajat — olisivat mukana, tämä asuntopoliittinen tupojattelu, ja siihen nähden esimerkiksi se viime kauden sopimus, että MAL-sopimusten yhteydessä kunnat sitoutuvat lisäämään tonttitarjontaa tiettyjä infrahankkeita vastaan, oli todella hyvä, ja on harmi, että tämä ajattelu on nyt revitty täällä pääkaupunkiseudulla alas. Toivotaan, että jaksaisitte nyt taistella tämän puolesta.

Samoin toivon, että näkisitte, kun eilen käytiin paljon keskustelua työllisyydestä tässä salissa ja niistä toimista, mitä tarvitaan työllisyyden parantamiseksi tässä ja nyt — rakentaminen, kotien peruskorjaaminen — että ne ovat juuri sitä, ne ovat paitsi inhimillisesti oikein myös työllisyyspoliittisesti hyvin viisaita. Ja tähän hetkeen kannattaisi tarttua ja kannustaa koko hallitusta nyt ottamaan tästä esimerkiksi yksi työllistämistoimi tässä ja nyt.

Lopuksi vielä, puhemies, haluan sanoa, että oli miellyttävää kuulla, että ministeri on käynyt lähiöissä. Tietenkin kun nämä haasteet ovat isot ja aloitimme kovin kokonaisvaltaisen, monien hallinnonalojen yhteisen lähiöiden kehittämistyön, jossa oli mukana myös muuta sektoria kuin pelkästään ministeriöt — siellä oli kuntatoimijoita, kirkkoa, kaikkea muuta, yhdessä katsottiin toimia syrjäytymisen tai tämmöisen eriytymisen ehkäisyksi, pal-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

velujen säilymiseksi ihmisten asuinalueilla ja kaikkea tätä — niin toivon, että tätä työtä voitaisiin hallinnonalojen välillä ihan tosissaan jatkaa, koska nämä haasteet tulevat vain isonemaan, eivät pienenemään, ellei systemaattisesti niihin tartuta. Minä kyllä haluaisin ministerin, (Puhemies koputtaa) kun olette nyt halunnut lähiöissä kiertää, toivottaa tervetulleeksi Hervantaan. Me voisimme tehdä sinne esimerkiksi yhteisen vierailun. (Puhemies koputtaa) Eikö olisi se ihan hyvä idea, ministeri?

15.23 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Pari huomiota tästä asumiseen liittyvästä korkotukilaista. On hyvä tiettenkin, että asumisen hintojen halventamiseksi teemme töitä koko ajan, niin että pystymme tarjoamaan halvempia vuokra- ja asumisoikeusasuntoja.

Mutta tässä keskustelussa on yksi asia unohtunut totaalisesti: jos me haluamme tähän maahan oikeasti halvempaa asumista, niin tämä järjetön keskittäminen on kerta kaikkiaan saatava johonkin järkevään mittasuhteeseen. Eihän tässä ole enää mitään järkeä, että tilastokeskukset ja monet muut viralliset instanssit laativat suunnitelmia, joidenka mukaan pääkaupunkiseudulle muuttaa muutamia satojatuhansia ihmisiä, vähän tilastosta riippuen. Tilastoja olen nähnyt, että tälle alueelle tulee lisää porukkaa 100 000—400 000. Tällä menettelyllähän me varmistamme sen, että asuntojen hinnat tulevat nousemaan yhä korkeammiksi. Sillä on kaksi seurannaisvaikutusta:

Ensimmäinen on se, että tavallisilla ihmisillä, tavallisilla palkannauttijoilla, ei ole enää varaa asua tässä kaupungissa, asuipa sitten omistusasunnossa tai vuokrakämpässä. Molemmissa se kustannus kuitenkin kohdistuu siihen asujaan aina.

Toinen asia on sitten se, että tämä valtava kustannustennousu tiputtaa meitä kilpailluilta maailmanmarkkinoilta koko ajan pois. Tuotteittemme hinnat nousevat, asumiskustannukset nousevat, ja se johtaa siihen sitten, että... — Nyt edustaja Viitanen viittooi ministeriin päin. Tällä ministerillä ei ole mitään tekemistä tämän asian kanssa. Tiedän, että ministeri Tiilikainen on innokas haja-asutuksen ja myös maaseutu-asutuksen kannattaja. Tässä asiassa ei ministerin tarvitse... Ottakaa esimerkkiä ministerin hyvistä puheista. — Jos me haluamme halvempaa asumista tähän maahan, niin tämä järjetön keskittäminen johtaa lopputulokseen, jolloin Suomi joutuu yhä enemmän ahtaammalle tässä kilpailutilanteessa. Menetämme maailmanmarkkinoita koko ajan, koska kustannukset nousevat. Ja jos kustannukset nousevat, se tietää lisää palkkavaatimuksia ja se tietää lisää sitä, että putoamme yhä enemmän markkinoilta pois. Joka tapauksessa meidän on tehtävä tälle asialle jotakin. On hyvä, että uusia lakeja tulee, mutta vielä tärkeämpää on se, että jos haluamme tähän maahan oikeasti kilpailukykyä, biotaloutta ja monta muuta hyvää, meidän on myös kehitettävä suomalaista maaseutua, muuten tästä hommasta ei selviä ikinä. (Jari Myllykoski: Ja liikennettä ehdottomasti!)

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Tiilikainen halusi vastata tähän, ja sitten jatketaan.

15.25 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Vielä muutama kommentti:

Tämä edustaja Hoskonen huoli, joka kirvoitti jonkunlaista ajatustenvaihtoa salissa, on perusteltu. Mitä suurempi kysyntä on asunnoille, sen suurempi paine on hintaan. Senpä ta-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

kia oikeastaan tämä asuntopolitiikan ja rakentamisen linja tiivistyy kahteen sanaan. Ne ovat "lisääminen" ja "vapauttaminen". Lisäämistä tarvitaan siellä, missä on sitä kiistatonta pulaa ja jonoa jo nyt, ja vapauttamista siellä haja-asutusalueilla, maaseudulla, missä ei ole maasta pulaa eikä muusta pulaa vaan ainoastaan siitä, että ihmisillä on mahdollisuus toteuttaa omia toimiaan.

Ja edustaja Viitanen, itse asiassa lavennan tätä lähiötyötä. (Pia Viitanen: Hyvä!) Yhdyskuntien uudistaminen on uusi nimi tälle teidänkin esilläpitämällemme työlle.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä oli kaksi vastauspuheenvuoropyyntöä, edustaja Marinilla ja edustaja Viitasella, ja näyttää tulevan muitakin. — Ensiksi edustaja Marin.

15.26 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen käytti täällä puheenvuoron, jossa hän totesi, että kaupungistuminen on keskittämisen seurausta. Voin tähän todeta, että kaupungistuminen on aivan luonnollinen ilmiö ja meidän pitää siihen varautua monilla eri tavoilla: esimerkiksi sillä, että lisäämme asuntotuotantoa näillä kaupunkiseuduilla; sillä, että lisäämme joukkoliikennettä näillä kaupunkiseuduilla; sillä, että tehostamme maankäyttöä kaupunkiseuduilla, joihin ihmiset luonnollisesti keskittyvät, joihin ihmiset muuttavat. Me emme voi torjua tätä muutosta, me emme voi sitä estää. Mutta me voimme siihen varautua, ja meidän kannattaa näin tehdä. Olen aika huolestuneena seurannut hallituksen politiikkaa siinä, millä tavalla hallitus kohtelee kaupunkiseutuja, kaupunkiseutujen hankkeita. Toivon, että hallitus ei ole vetäytymässä esimerkiksi Tampereen kaupunkiraitiotiehankkeen rahoituksesta. Tosin ministeri Berner on todennut, että hänellä ei ole aikomusta tästä vetäytyä, ja toivon, että tämä linja pitää ja myös kaupunkiseuduille annetaan mahdollisuuksia ottaa vastaan se väestön muuttoliike, joka kaupunkeihin luonnollisesti on tulossa.

15.27 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on ihan itsestään selvää, että tarvitaan vähän erikaltaista asuntopoliittista painotusta erilaisilla alueilla. Mielestäni on joskus vähän hämmentävääkin asuntopoliittisessa keskustelussa, että saman aikaan, kun meillä on kasvukeskuksissa iso asutuspula, isot haasteet, toisaalla voi olla aivan toisentyyppiset haasteet, niin kuin täällä on jo viitattu. Ja minä en sellaista vastakkainasettelua näkisi, että jos kehitämme jotain, niin se on niin kuin selän kääntämistä jollekin muulle. Tämähän on jo pitkään tiedostettu, että erilaisia tarpeita löytyy.

Mutta, puhemies, kun me olemme puhuneet tänään myös tästä kaikenlaisesta normien purusta ja muusta — siellä ministeriössä tiedän olevan parhaillaan normienpurkutalkoot, rakennusjärjestyksiä ja -määräyksiä uudistetaan ja pyritään ikään kuin kaikesta turhasta säätelystä eroon — olen samaa mieltä, ja sitä myös omalla kaudellani edistettiin kovasti. Otan tässä nyt esiin yhden asian, mikä tähän aihealueeseen liittyy ja mistä mielelläni ministeriltä kysyn. Kun pistimme tätä energiatodistuksen uudistamistyötä (Puhemies koputtaa) eteenpäin viime kaudella, niin mikä on nyt sen tilanne? Tuleeko tänne nyt laki, jossa muutetaan tätä omakotitalojen energiatodistusjärjestelmää reilummaksi ja enemmän Omakotiliiton (Puhemies koputtaa) kansalaisaloitteen mukaiseksi? Ja entäpä tämä (Puhemies: Aika!) vapaaehtoisuus vanhojen pientalojen osalta?

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

15.29 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En missään nimessä tarkoittanut sitä, että pitäisi lähteä ohjaamaan asumista jonnekin. On tärkeää, aivan kuten ministeri Tiilikainen tiivistä tämän asian mielestäni parhaiten, että se, että kaupunkiin tuonne taajamiin nousee uusia edullisia asuntoja asujia varten, on hyvä asia, mutta toisessa kädessä pitää olla myös se, että maaseudulla voidaan rakentaa. Ilomantsissa, kotikunnassani, on muuan kerrostalo, jota on neljä vuotta rakennettu. — Edustaja Marin, neljä vuotta sitä on sinne rakennettu. — Milloin on joku hapsenkakkiainen ollut väärällä tiellä tai joku mato ollut kyljellään sillä kohdalla, missä on rakennettu, tai milloin on ollut joku maisemallisesti tärkeä arvo uhattuna. Kaiken maailman viherpiipertäjät iskevät näihin hankkeisiin kiinni ja estävät sen järkevän rakentamisen, joka toisi sille seutukunnalle työtä, toimeentuloa ja uusia veronmaksajia. Tätä yritetään estää kaikin käytettävissä olevin keinoin — eihän se näin voi olla. Suomi on Euroopan unionin harvimmin asuttu maa, ja jos me haluamme keskittää, silloin pitää lopettaa valitus siitä, että meillä kaikki maksaa liikaa, palkkatoivomukset ovat liian kovia, tipahdamme kilpailusta pois ja menetämme yhä enemmän markkinoita, emme saa tuotteitamme myytyä. Tämä on silloin lopetettava, jos me jatkuvasti tätä keskittämistä lisäämme ja lisäämme. Se on seuraus tehdystä politiikasta. Ei se ole mikään vitsaus, vaan se on seuraus tehdystä väärästä politiikasta.

15.30 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Marin nosti tässä omassa puheenvuorossaan esille sen, että kaupungistuminen olisi luonnollinen ilmiö. Osaltaan tietysti näin onkin, koska ihmiset muuttavat sinne, missä töitä on. Mutta tässä maassa kaupungistuminen on ollut myös poliittinen valinta, ja voidaan poliittisesti vaikuttaa siihen, olemmeko me hajautettu yhteiskunta ja pidetäänkö tämä koko maa asuttuna. Ainoa mahdollisuus siihen on se, että tehdään myös tehokasta aluepolitiikkaa ja huolehditaan siitä, että elämisen edellytykset säilytetään koko maassa tasaisesti. Tämä on myös ainoa mahdollisuus siihen, että koko maan voimavarat ja resurssit saadaan käyttöön, sillä kasvua on haettava sieltä, missä sitä ei ole.

15.31 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kärnä totesi, että Suomessa jollakin tavalla oltaisiin harjoitettu erityisen aktiivista kaupungistamispolitiikkaa. Näinhän ei suinkaan ole. Suomessa on hyvin pitkään harjoitettu hyvin tehokasta aluepolitiikkaa, ja sen takia meillä kaupungistuminen on ollut huomattavasti hitaampaa kuin monissa muissa Euroopan maissa, kuten esimerkiksi monissa Pohjoismaissa. Näkisin, että tämänkaltaista ongelmaa, minkä tuossa puheenvuorossa esititte, ei ole. Sen sijaan meillä on ongelma siinä, millä tavalla me varaudumme siihen, että ihmiset muuttavat kaupunkeihin enemmän määrin. Meidän pitää varautua tähän monella eri tavalla, kuten aikaisemmassa puheenvuorossani totesin: niin asuntopolitiikan osalta, liikennepolitiikan osalta, maankäyttöpolitiikan osalta kuin monelta muultakin politiikan osalta. Tässä meillä on varmasti yhteistä työtä tehtävänä niin hallitus- kuin oppositio puolueissa. Tämä nämä rajat ylittää, ja toivon, että myös hallituspuolueiden edustajat ovat tähän yhteistyöhön valmiita.

15.32 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esimerkiksi edellinen hallitus solmi kasvu- ja kehityssopimukset ainoastaan 12 Suomen suurimman kaupunkiseudun kanssa, ja se oli poliittinen valinta. Hallitus voi niin halutessaan esimerkiksi solmia näitä sopimuksia maakuntien kanssa ja vaikuttaa politiikallaan siihen, (Riitta

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Myller: No niin, Tiilikainen!) että ei kehitetä pelkästään niitä kaupunkiseutuja vaan kehitetään tasaisesti ja tasapuolisesti koko maata. Edellinen hallitus teki erittäin merkittävän poliittisen valinnan siinä, että se päätyi siihen, että kehitetään pääsääntöisesti ja ainoastaan näitä suurimpia keskuskaupunkeja, joiden kanssa nämä sopimukset solmittiin. Se on yksi esimerkki siitä kaupungistavasta politiikasta. (Riitta Myller: No entäs tämä hallitus?)

15.33 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin tartuin kiinni tähän edustaja Marinin aiempaan puheenvuoroon. Se ajatus, että kaupungistuminen tai yhteiskunnan kehitys olisi ikään kuin luonnollinen ilmiö — minä itsekin näen näin, että se ei suinkaan ole sitä. Ei keskittyminen, kaupungistuminen, missään tapauksessa voi olla mikään luonnonlaki. Kyllä se on mitä suurimmassa määrin erilaisia poliittisia valintoja. Minusta on tärkeää kuitenkin se, että ymmärretään, ollaan hallituksessa tai oppositiossa, että tämä maa kehittyy vain koko voimallaan. Sen takia meidän pitää pyrkiä tekemään sellaista politiikkaa, että koko tämän laajan maan kaikki resurssit pystytään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän seuraavat vastauspuheenvuorot: edustaja Karimäki, Myller, Uotila ja Marin. Edustaja Karimäki aloittaa.

15.34 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä salissa on käyty debattia kaupungistumisesta ja alueiden kehittämisestä. Kyllä se on niin, että on maailmanlaajuinen megatrendi, että kaupungistuminen on yleinen ilmiö. Ihmiset hakeutuvat kaupunkiin, ihmiset muuttavat kaupunkiin niin meillä kuin muuallakin. Se tarkoittaa sitä, että meillä on pulaa asunnoista, meillä on pulaa joukkoliikenneyhteyksistä, ja ne ovat niitä kysymyksiä, mihin kasvukeskuksissa täytyy panostaa. Toki koko Suomesta on pidettävä huolta ja kaikkien alueiden omia vahvuuksia painotettava.

Ihmettelenkin kovasti, kun hallitus leikkaa ympäri maakuntia ja koko Suomesta laajasti junaliikennettä, yhteyksiä, poikittaisia yhteyksiä, (Kari Uotilan välihuuto) jolloin esimerkiksi väli Jyväskylä—Seinäjoki lakkaa kokonaan. Täällä Uudellamaalla, kun Siuntion kunta on kaavoittanut maaseutumaiseen Siuntion kuntaan uutta asutusta tukeutuen raideliikenteeseen, tämänkin raideyhteyden, Y-junan, olette lakkauttamassa — erittäin huonoa politiikkaa, joka on vielä vastoin (Puhemies koputtaa) näitä MAL-sopimuksia.

15.35 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluepolitiikka on tärkeää. Sen takia kysyisinkin, montako kertaa sana "aluepolitiikka" näkyy tämän hallituksen ohjelmassa. Ei ymmärtääkseni kertaakaan. Sehän on näkynyt tässä toiminnassa, ja tuo liikennepoliittinen välikysymys, mikä tämän istunnon aluksi luettiin, kertoi karua totuutta tästä asiasta.

Me tarvitsemme aitoa aluepolitiikkaa, sitä, että eri alueiden vahvuuksia kehitetään, ja niin, että ihmisellä on aito valinnan mahdollisuus myös siinä, missä hän haluaa asua perheineen. Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, etteikö meidän pidä pitää huolta siitä, että ne alueet, joille ihmiset tulevat työn perässä, myös ovat sellaisia alueita ja kaupunkeja, missä ihmiset todella voivat asua ja missä heidän työntekemisensä ja asumisensa voidaan yhdistää järkevällä tavalla.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

15.36 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt puhutaan asuntopolitiikasta, ja pitäisi siinä pitäytyä. Kysymys kuuluu, pitääkö niitä vähäisiä yhteiskunnan tukieuroja, jotka kohdistetaan asumisen tukemiseen, kohdistaa sinne, missä on kymmenientuhansien ihmisten asuntojonot ja missä asumisen haasteet ovat kaikista kovimpia, vai pitääkö niitä kohdistaa sinne, missä asunnoilla ei ole mitään kysyntää ja tarvitaan päinvastoin asuntojen purkamisavustuksia. Kyllä kai vastaus on ilman muuta selvä. Nämä resurssit on kohdistettava sinne, missä asumisen haasteet ovat suurimpia ja asunnontarvitsijoita on kaikista eniten.

Olen aivan samaa mieltä kuin edustaja Karimäki ja uskon, että ministeri Tiilikainenkin sen tunnustaa, että eivät nämä ole tällaisia pelkkiä tahdon kysymyksiä. Kaupunkilaistuminen on globaali trendi, sitä tapahtuu joka paikassa, ja se on esimerkiksi niissä maissa, joiden kanssa me kilpailemme, paljon pitemmällä. Sen vuoksi me ehkä olemme häviämässä niille osittain kilpailua.

Mutta yksi kysymys normitalkoista: mitä kuuluu väestönsuojien osalta normitalkoille? (Pia Viitanen: Varmaan YM kannattaa, SM ei, arvaisin näin!)

15.38 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Uotila aivan oikein palautti tätä keskustelua takaisin tähän aiheeseen, joka on asuntopolitiikka, mutta kun täällä edustaja Hoskonen ja muut hallituspuolueiden edustajat selkeästi kokevat tarpeelliseksi nyt jollakin tavalla herättää vastakkainasettelua kaupunkiseutujen ja muiden alueiden välillä, niin näkisin, että tämäntyyppinen vastakkainasettelu on täysin turhaa. Me tarvitsemme aktiivista kaupunkiseutupolitiikkaa taloudenkin takia, elinkeinorakenteen takia, sen takia, että ihmiset luonnollisesti myös hakeutuvat tällä hetkellä kaupunkeihin. Ja me tarvitsemme myös aluepolitiikkaa, jolla pidetään koko Suomi elinvoimaisena. En näe mitään syytä, minkä takia nämä asiat pitää laittaa vastakkain. Toivon, että tässä myös hallituspuolueiden edustajilla on tahtoa nähdä kaupunkiseutujen kehitystarpeet näiden eri osaluokkien osalta, joihin myös tämä asuntopolitiikka kiinteästi liittyy, eikä muodosteta teennäistä vastakkainasettelua maaseutumaisten alueiden ja kaupunkiseutujen välillä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan vielä kolme vastauspuheenvuoroa — sen jälkeen mennään puhujalistaan — eli Viitanen, Myllykoski, Hoskonen.

15.39 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä olen sitä mieltä, että tässä maassa täytyy tehdä hyvää aluepolitiikkaa. Alueita tarvitsee kehittää tasapuolisesti. Siksi minusta oli hyvä esimerkki, että tänään esimerkiksi oppositio SDP:n johdolla esitti hyvin ajankohtaisen kysymyksen tästä näkökulmasta: miksi maakunnissa VR:n ostopalveluliikennettä leikataan, raiteita vedetään rullalle ja sitä kautta nimenomaan heikennetään niitä elinolomahdollisuuksia eri maakunnissa? Tästä on oltu kovasti huolissaan ympäri Suomea. Toivon tosiaan, että hallitus voisi tässäkin nyt aikeensa peruuttaa ja esimerkiksi osan tästä autoveron kevennyksestä, johon rahaa tuntui riittävän, pistävän sitten näihin maakunnissa todella tarpeellisten joukkoliikennesysteemien turvaamiseen.

Puhemies! Siitä päivän teemasta, asunnoista ja niiden tarpeesta, me emme pääse mihinkään. Siksi edelleen peräänkuulutan sitä, että nyt tarvitaan kokonaisvaltaista kehittämistä, esimerkiksi erilaisia kaupunkiseutujen rakentamisprojekteja, (Puhemies koputtaa) joita esimerkiksi Ara-rahamen kautta voidaan hyvin tässä tilanteessa rahoittaa.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

15.40 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On pakko sanoa, että tässä keskustelussa edustaja Hoskonen unohtaa sen, että ehkä oma takapiha ei ole ihan siinä kunnossa, että kannattaa tätä kärjekästä vastakkainasettelua kylvää. Kyllä haja-asutusalueiden elinvoimaisuus ja asuminen turvataan jotenkin muilla tavoin kuin asuntorakentamisen tukemisella. Kyllä se on juuri niin, että infra, kuidut, meillä sen mahdollistaminen, että siellä pystytään asioimaan, tekemään yhteiskunnalle tarvittavia palkkatoita, on toki sitä, mutta asuntorakentamisen tukeminen ei ole. Niitä asuntoja pitää rakentaa sinne, missä on tarvetta. Minä uskoisin, että ne muutama sata — tai nyt ollaan varmasti jo toisella tuhannella — kyläkoulujen lakkauttamista kertovat siitä, että keskittymistä on sielläkin, eli on turha kiistää, etteikö se olisi valintaa. Keskustalaiset kunnat ovat erittäin paljon keskittäneet keskustoihin, kouluja on lakkautettu. Tämä on vähän isompi asia. Ei meidän tästä kannata ruveta riitelemään, koska tämä on fakta.

15.41 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä nyt on edustaja Myllykoskella, edustaja Uotilalla ja edustaja Marinilla pikkuisen kuulemisen vaikeuksia, mutta terästänpäs kuuloa. Minä en ole koskaan vaatinut, että maaseudulle rakentamiseen pitäisi saada valtionapuja sen enempää kuin minnekään muuallakaan. Olen puhunut vain siitä, että kun saisimme edes ne rakennusluvut, että ihmiset voisivat investoida omiin rakennuksiin, kesämökkeihin, omakotitaloihin, kerrostaloihin. (Välihuutoja vasemmistoliiton ja sosialidemokraattien ryhmistä) — Kyllä me ministeri Tiilikaisen johdolla olemme purkamassa byrokratiaa. Kannattakaa tätä, että maakuntakaavat viedään maakuntavaltuuston päätettäväksi, kaikki turha byrokratia pois, turha valitusoikeus pois. Meillä valitetaan joka ainoasta rotinkaisesta, joka sattuu tiellä olemaan. Senkin kerrostalon tiedän, mitä on neljä vuotta rakennettu. Edustaja Pia Viitasta naurattaa tämä tilanne, mutta niille ihmisille, joilta kodin rakentaminen on estetty näillä kaiken maailman luonnonsuojelusäännöksillä tai muilla säännöksillä, nämä ovat siellä elävää totta. — Me emme tarvitse siellä mitään muuta kuin sen, että saadaan ne rakennuslupahommat kuntoon kunnalle, se riittää. Tämä tällainen turhanaikainen luonnonsuojelulla pelottelu ja työpaikkojen lakkauttaminen on se ongelma. Ei tämä homma koskaan ratkea, ellemmme saa rakennuslupia helpommalla tai sitten hyödynnettyä luonnon raaka-ainevaroja, puuta, metsää, turvetta ja niin edelleen (Puhemies koputtaa) entistä paremmin. Sillä me pärjäämme.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kolme vastauspuheenvuoroa: Korhoselle, Kärnälle, Karimäelle.

15.43 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt edustaja Marinin puheenvuoron viimeisen osan kanssa olen täysin samaa mieltä. Ei meillä todellakaan ole mitään syytä lähteä luomaan tai tekemään minkäänlaista vastakkainasettelua kaupunkien tai maaseudun välillä, juuri näin, enkä ainakaan omaa puheenvuoroani aiemmin edes ymmärtänyt sillä tavalla, että siinä olisi pienimmässäkään määrin mitään vastakkainasettelua, koska peräsin juuri sitä, että meidän pitää hyödyntää koko tämän laajan maan kaikkia resursseja, maan kaikkien alueitten resursseja. Ja edustaja Uotila, tässä on kysymys myös siitä, että kun pyritään hyödyntämään maan kaikkia resursseja, pyritään löytämään niitä työmahdollisuuksia, työpaikkoja ympäri koko maata, sitä kautta myös se liikkumisen tarve vaikkapa kasvukeskuksiin vähenee. Pitää ymmärtää se, että tämä maa kehittyy myös muuta kautta kuin pelkästään kasvukeskusten kautta.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

15.44 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Korhonen kyllä vei sanat suustani, ja kiitän myös edustaja Marinia tästä hänen omasta puheenvuorostaan. Tosiaankaan tätä vastakkainasettelua ei ole tarpeen rakentaa ja sitä ei pidä missään nimessä rakentaa, vaan on yhdessä pidettävä huolta siitä, että tämä koko maa pysyy elinvoimaisena ja asuttuna. Mutta kuitenkin poliittinen valinta on se, tehdäänkö näin vai eikö tehdä. Valitettavasti esimerkiksi edellisen hallituksen aikaan kelkka ei kulkenut siihen suuntaan.

15.44 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen nosti esiin hallituksen kaavailemat suunnitelmat maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta, jossa maakuntakaavoja ei enää vahvistettaisi ympäristöministeriössä. Tämä on kyllä erittäin huolestuttava linjaus, (Eduskunnasta: Ei ole!) sillä se johtaisi siihen, että seudut olisivat kovinkin eriarvoisessa asemassa ja kehittyisivät eri tavalla. Kyllä me tarvitsemme kokonaisvaltaisen otteen. Pelkäänpä sitäkin, että kaavoitus itse asiassa hidastuisi lisääntyvien valitusten myötä. Kyllä me tarvitsemme ympäristöministeriön ohjausta maakuntakaavojen hyväksymisessä jatkossakin.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistalta edustaja Uotila. Sen jälkeen ministeri vastaa, 3 minuuttia.

15.45 **Kari Uotila vas:** Arvoisa puhemies! Tässä ei oikein tiennyt, mikä oli debattia ja mikä puheenvuoro, mutta toivoisin vastausta tosiaan tähän väestönsuoja-asiaan. Meillähän on sellainen tilanne, että taitavat olla Albania, Israel ja Sveitsi Suomen ohella sellaiset maat, joissa tällä hetkellä edellytetään asuintaloihin väestönsuojien rakentamista, nähtävästi sen takia että huomenna ydinisku saattaa tulla. Tästä on käyty keskusteluja, viime kaudella käytiin aika vilkastakin keskustelua ja tietysti olivat eri viranomaiset vähän eri mieltä. Tähän toivoisin vastausta.

Ja sitten vielä siunatuksi lopuksi tästä aluepolitiikasta: Kyllähän me kaikki voimme allekirjoittaa sen, että koko maa pitää pitää asuttuna ja kaikkien maan osien voimavarat pitää saada käyttöön ja kaikissa pitää olla toimintaa — sehän on ilman muuta näin, kaikki tämän allekirjoittavat. Nyt seuraamme sitten tämän kolmen porvaripuolueen hallituksen tekoja: tuleeko tekoja tämän suhteen vai mitä tapahtuu.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia.

15.46 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Arvoisa puhemies! Ihmisillä on oikeus valita asuinpaikkansa ja asuinmuotonsa. On hyvä, että tässä keskustelun lopussa näyttää löytyvän yksituumaisuus siitä, että ei pidä asettaa erilaisia alueita vastakkain. Ei myöskään pidä asettaa erilaisia asumismuotoja vastakkain, koska luulen, että suunnilleen jokainen tässäkin salissa jossain elämänsä vaiheessa asuu vuokralla, jossain vaiheessa omistusasunnossa — rivitalossa, kerrostalossa, omakotitalossa. Eli näiden asumisen muotojen pitää vastata myös ihmisten tarpeisiin eri elämänvaiheissa. Tästä asuinpaikkakysymyksestä edustaja Myller sanoi aika hyvän lauseen, alun ainakin: aitoa aluepolitiikkaa on se, että alueiden mahdollisuuksia vahvistetaan. Juuri siitä on kyse tässä maakuntakaavoituksen päätösvallan siirtämisessä ympäristöministeriöstä sinne maakuntaan, että se maakunta pystyy itse omilla päätöksillään vahvistamaan omia mahdollisuuksiaan ja tarttu-

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

maan niihin ilman että sitä isovehi ohjaa. Lait, valta ja vastuu kulkevat käsi kädessä, ja luotan demokratiaan, luotan siihen, että maakuntavaltuustot pystyvät tätä tehtävää hoitamaan.

Edustaja Uotila kysyi tästä väestönsuojatilanteesta, ja näitä väestönsuoja- niin kuin muitakin tällaisia vaatimuksia, mitä rakentamiselle asetetaan, tullaan sitten yhtenä kokonaisuutena tarkastelemaan tässä rakentamisen normituksen yhteydessä. Tavoitteena on siis se, että pystytään rakentamisen kustannuksia alentamaan, mutta kuten aikaisemmin kerroin sen esteettömyyksesimerkin avulla, aina se ei ole suinkaan sitä, että luovutaan joistain vaatimuksista, vaan mietitään vain, miten se on mahdollisimman edullisesti ja hyvin toteutettavissa.

En ole itse asiassa kuullut yhdenkään edustajan vaativan juuri niitä käynnistysavustuksia tai muita (Peter Östman: Vielä!) sinne maakuntiin tai Ilomantsiin, vaan ne toiveet niistä avustuksista ovat tulleet nimenomaan tänne kasvukeskuksiin.

Tämän edelleen päätän siihen kiteytykseen, että asumisen lisääminen ja rakentamisen vapauttaminen olkoot ne ohjenuorat: lisäämistä siellä, missä tarve on suurin, vapauttamista siellä, missä on tarpeettomia rajoituksia, jotta tämä perusasia, ihmisten oikeus valita asuinpaikkansa ja asuinmuotonsa, voi toteutua. — Kiitän eduskuntaa erittäin hyvästä keskustelusta, joka toki aika paljon laajeni tämän hallituksen esityksen ulkopuolelle, mutta se hallituksen esityksen tavoite pitää kurissa vuokra-asumisen kustannuksia, on saanut täällä laajaa tukea, ja toivon sille hyvää käsittelyä eduskunnassa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistalla vielä edustaja Viitanen. — Olkaa hyvä.

15.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä puheenvuoro oli tarkoitettu tuohon debatin jatkeeksi, mutta todettakoon nyt kuitenkin vielä se, että kun täällä sanottiin, että kovasti jotain naurattaa, niin tässä on se ongelma, että ei muuten naurata, vaan tässä on erittäin vakava paikka. Ja minä olen siitä kaikkein eniten huolissani, että ministeri Tiilikaisella on nyt tuolla taustallaan kovin heikko, voisin sanoa, vähän huono hallitusohjelma. Se on huono siinä suhteessa, että ihan oikeasti täällä kasvukeskuksissa, missä kiperästi tarvitaan lisää kohtuuhintaisia koteja, tämä ohjelma on nyt ottamassa sitten valtion tukia muun muassa pois ja tekemässä monia heikennystoimia.

Toisaalta, kun puhumme koko maan edellytyksistä, otan esimerkiksi investointiavustukset. Viime kaudella monta kertaa kysyttiin, miten saamme meidän ikäihmisillemme riittävästi vaikka palveluasumista ja muuta, ja me suunnittelimme, että koska tämä tarve kasvaa, investointiavustusta nostetaan. Nyt sitä on laskettu. Samoin esimerkiksi lähiöiden kehittäminen: Eri maakunnissa meidän kaikkien lähellä on lähiöitä, niitä täytyy kehittää. Eli tästä olen kantanut huolta ja toivon, että ministeri Tiilikainen nyt kuuntelee meitä täällä oppositiossa, koska me olemme mielellämme sitä yhteistä tavoitetta edistämässä, että täällä ihmisillä olisi kohtuuhintaisia koteja.

Ja tietenkin siihen nähden, kun puhutaan tästä byrokratiasta ja kaikista näistä tavoitteista, mitkä meillä sinänsä ovat yhteisiä, olisin halunnut kuulla tästä energiatodistuksesta pientalojen osalta, vanhojen omakotitalojen osalta, kun siellä oli myös työ eduskunnan edellyttämällä tavalla käynnissä ja en ole kuullut katsausta, missä vaiheessa siellä nyt menään. Se olisi kiinnostavaa myös ministeriltä kuulla, nyt kun olette paikan päällä.

Punkt i protokollet PR 58/2015 rd

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till miljöutskottet.